Amigoe. - (vrijdag 21 juni 1968), p. 8

Gouverneur: eer aan Irausquin ook hulde aan andere figuren

ORANJESTAD. — Hierbij publiceert de Amigoe in extenso de redevoering, welke gouverneur mr N. Debrot gistermiddag hield bij de onthulling van het standbeeld van wijlen minister Juancho Irausquin: „De herdenking, die vandaag plaats heeft, zal voor velen van ons de diepste ontroering teweegbrengen. Voor velen van ons zal het zijn of degene, wiens beeld zostraks door zijn echtgenote zal worden onthuld, zich weer in ons midden bevindt. Het is of de tijd heeft stilgestaan of, nauwkeuriger uitgedrukt, het is of de tijd naar het verleden is teruggeschoven en of wij weer, zoals vroeger, met de herdachte een gesprek zullen voeren over datgene wat hem zozeer ter harte ging: de toekomst van zijn land.

„De herdenking verlevendigt vele herinneringen. Herinneringen, die ons veelal met weemoed vervullen om degenen die zijn heengegaan, en om datgene dat voorgoed is afgesloten, maar die ook weer de idealen kunnen oproepen en ons kunnen inspireren om de lijn van de ontwikkeling voort te zetten, die door de pioniers van ons huidig bestel werd aangegeven.

Rond statuut

„Juan Enrique Yrausquin, die wij vandaag herdenken behoort tot de prominente figuren uit de recente geschiedenis van de Nederlandse Antillen. Deze periode heeft zich voor een belangrijk gedeelte afgespeeld rondom de totstandkoming van het Statuut voor het koninkrijk der Nederlanden. Als wij onze gedachten laten teruggaan naar de discussies van de Ronde-Tafel-Conferenties, dan roepen wij meteen het beeld op van degenen, die naar hun beste vermogen en met de inzet van al hun krachten hun bijdragen hebben geleverd en die eveneens van ons zijn heengegaan. Het zijn er velen geweest. Van de Nederlandse delegatie herdenken wij de minister van staat mr J. R. M. van Schaik en de ministers mr L. A. Donker en professor W. J. A. Kernkamp; van Suriname: mr F. H. R. Lim Apo, mr dr J. A. E. Buiskool en dr Pos; van Aruba, naast degene, die wij vandaag herdenken, ook Henny Eman en diens zoon Albert Eman; van Bonaire: Julio Abraham; en van Curaçao mr dr M. F. da Costa Gomez, Alex Curiel en dr Evert van Romondt.

„Het noemen van deze lange rij namen vervult ons ongetwijfeld met weemoed. Maar zoals ik al zei, de herinnering verwijst niet alleen naar het verleden, zij verwijst ook naar de toekomst. Zij vermaant ons de idealen te volgen, die ons door de geïnspireerde figuren van onze geschiedenis worden voorgehouden.

Hetzelfde ideaal

„Zeker, deze pioniers waren niet allen gelijkgeaard of gelijkgestemd, zij hadden hun punten van verschil, die zij veelal ook niet onder stoelen of banken staken. Maar ondanks de verschilpunten vormden zij toch een en dezelfde vriendenkring en hadden zij een en hetzelfde ideaal voor ogen. Zij streefden en streden allen om een nieuwe wereld, van sociale rechtvaardigheid en economische welvaart, voor de komende generaties te scheppen,

„Onder degenen, die door het ideaal van een nieuwe toekomst werden geleid, gestuwd en gedreven, had ook Juan Enrique Yrausquin een ereplaats ingenomen. Juan Enrique Yrausquin of, zoals hij in de wandel werd genoemd: Juancho Yrausquin. In Holland pleegt men het onderscheid te maken tussen de spraakzame en zwijgzame Antillianen. Yrausquin behoorde zonder twijfel tot de zwijgzamen. Men heeft dit weleens toegeschreven aan zijn herkomst, waarin het Baskische en Indiaanse element zich zouden hebben doen gelden. Het is mogelijk. Maar omstandigheden van het milieu hebben zonder twijfel hierbij ook een belangrijke rol gespeeld.

Self-made man

„Yrausquin was het toon- en voorbeeld van de self-made man, die weinig cadeau heeft gekregen en vanaf zijn jeugd grote weerstanden heeft moeten overwinnen. Hij behoort tot degenen, wier loopbaan van onderaf aan is beginnen. Hij begon op Curaçao met een betrekking bij de Hollandse Bank Unie, eerst als eenvoudige kantoorklerk, later in de meer verantwoordelijke positie van procuratiehouder. Weldra trokken zijn kwaliteiten van ijver en bekwaamheid zozeer de aandacht dat hij door de Aruba Bank van John Gerard Eman in de functie van directeur werd aangetrokken. In die hoedanigheid is hij daar, haast onopgemerkt, een kwarteeuw lang werkzaam geweest. Maar in die tijd heeft hij zich voorbereid voor de post, die hij eenmaal zou bekleden als een van de vernieuwers van de Antilliaanse economie.

„Degenen, die hem uit die tijd hebben gekend, weten nog te vertellen, hoezeer hij al zijn vrije tijd aan zelfstudie heeft gewijd. Deze studie betrof merkwaardigerwijs, maar, naar ik meen, niet toevalligerwijs, onderwerpen die telkens opnieuw aan de orde zouden komen bij de opbouw van een Antilliaanse huishouding: de financiën, grondslag van elke economische vernieuwing, en de scheikunde, die hij voornamelijk in verband met de ontplooiïng van de hedendaagse industrie tot onderwerp van studie maakte. Op deze wijze heeft hij zich voorbereid voor de activiteiten, waarvan hij na de totstandkoming van het statuut zou doen blijken.

Solide basis

„Het statuut heeft vele aspecten. Tijdens de discussies werd dan ook zowel over de internationale en constitutionele als over de sociale-, economische- en culturele achtergronden uitvoerig van gedachten gewisseld. Yrausquin behoort tot degenen, die van het begin af heeft begrepen, dat de zelfstandigheid van een land een solide economische basis vereist. Zijn belangstelling ging dan ook in bijzondere mate uit naar de regelingen, die betrekking hebben op financiën, economie en de luchtvaart. Wij kunnen wel stellen, meen ik, dat zijn deelneming aan de totstandkoming van het statuut en zijn daaraan voorafgaande zelfstudie een en hetzelfde oogmerk hadden: de verbreding van de economische grondslag van de Nederlandse Antillen in het algemeen en van Aruba in het bijzonder.

„Het vervolg van zijn loopbaan is u allen welbekend, want zij heeft zich in hoofdzaak in het openbaar afgespeeld, al zullen nog vele bijzonderheden in de naaste toekomst en mogelijk reeds vanmiddag door de volgende sprekers worden gememoreerd. Hij heeft om te beginnen een belangrijk aandeel gehad in de projecten om de infrastructuur van onze eilanden te moderniseren. Wij denken hierbij dan in de eerste plaats aan de constructie van nieuwe- of de verbetering van reeds bestaande zee- en luchthavens. Het kan dan ook als symbolisch worden beschouwd, dat de airstrip van Saba, het oorspronkelijk zo ontoegankelijk geachte eiland, naar Juancho Yrausquin werd genoemd.

„De nieuwe infrastructuur was nodig om de volgende stappen te kunnen ondernemen: de bouw van ultramoderne hotels en de uitbreiding van de water- en energiebedrijven op hun beurt weer vereist om de ontwikkeling van het toerisme en de vestiging van nieuwe industrieën mogelijk te maken.

Open einde

„Hij heeft de voltooiïng van al zijn plannen niet kunnen meemaken. Het is het lot, dat iedere vernieuwer beschoren is. Ieder leven besluit met een open einde, dat tevens de aanloop is voor een nieuwe generatie.

„De loopbaan van Yrausquin draagt het stempel van de zakelijke instelling, die nog geaccentueerd werd door een bepaalde geslotenheid van karakter. Zijn zwijgzaamheid, zoals men placht te zeggen. Men heeft daar vaak, ik heb er reeds op gewezen, een oorzaak voor gezocht. Men heeft haar toegeschreven aan zijn herkomst. Men heeft haar ook toegeschreven aan omstandigheden van het milieu, met name de ervaringen van zijn jeugd. Zij mag in elk geval ons niet op een dwaalspoor brengen en er niet toe leiden, dat zijn sociale bewogenheid over het hoofd wordt gezien. Zij was niet een blijk van eenzelvigheid of eenkennigheid, maar van zijn geneigdheid zijn idealen niet in woorden, maar in daden tot uitdrukking te brengen.

Steeds begaan

„Uit het beleid van de bewindsman en de gedragslijn van de particulier blijkt duidelijk, dat hij steeds begaan was met het lot van de minder bedeelden, dat hij voorstander was van de modernisering der sociale voorzieningen en dat hij ook steeds persoonlijk bereid was hulp te bieden. Het is ook mogelijk en zelfs aannemelijk, dat ook zijn karakter in de loop der jaren een belangrijke ontwikkeling heeft doorgemaakt en dat zijn oorspronkelijke persoonlijke reserve geleidelijk aan heeft plaats gemaakt voor groeiende gemeenschapszin. Het is vooral in deze typische intermenselijke verhoudingen, dat hij steun zocht en vond bij degene, die het nauwst aan hem verbonden was en die vanmiddag dan ook het standbeeld zal onthullen.

„Meer dan voor alle anderen hier verenigd, zal het voor mevrouw Yrausquin een uur zijn, waarin het gemis en de leemte zich dwingend doen gelden. Wij hopen, dat zij troost mag vinden in het innig medeleven, waarvan de vele aanwezigen getuigen, en het besef dat, naast dit standbeeld, nog vele monumenten, die het werk zijn van zijn geest, zijn gedachtenis levendig zullen houden.

Waardering voor anderen

„En tenslotte moge ik besluiten met de hoop en het vertrouwen uit te spreken, dat ook bij ons de persoonlijke reserve, die ons allen in meerdere of mindere mate aangeboren is, moge wijken voor gemeenschapszin en dat het inzicht blijvend ingang moge vinden, dat wij tot een en hetzelfde regiment, tot een en dezelfde samenleving behoren en dat de herdenking en erkenning van de pionier tevens inhoudt de waardering voor de andere figuren, die hebben geleefd en gestreden voor een nieuwe en betere wereld voor de komende generaties. Moge de zegen van de Almachtige op ons land en ons volk rusten."